

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gulya Zsuzsanna ügyvéd által képviselt dr. I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű és III. rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek, a dr. **A.I.** ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. október 1. napján meghozott 72.K/P.27.321/2010/66. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 68., az alperes részéről 69. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek, az I. és II. rendű felperesek személyenként 42.000 (Negyvenkétezer) forint, a III. rendű felperes 277.900 (Kétszázhetvenhétezer-kilencszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az I. rendű felperes 15.000 (Tizenötezer) forint, a III. rendű felperes 1.228.700 (Egymillió-kétszázhuszonnyolcezer-hétszáz) forint illeték megfizetésére köteles az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására. A további 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

G.I. (továbbiakban: örökhagyó) 2005. július 14. napján végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. Leszármazó hiányában törvényes örököse házastársa, az alperes.

Az örökhagyó az 1982. január 1-jén és 1997. május 7. napján kelt írásbeli magánvégrendeleteiben úgy rendelkezett, hogy minden vagyonát nővére, **L.Gy.-né**, született **G.M.** leánya, a III. rendű felperes örökölje. Az újabb, 2005. július 7. napján kelt végrendeletében általános végrendeleti örökösevé házastársát, az alperest jelölte meg. Előadta, hogy házastársával 1999 áprilisától élettársi kapcsolatban élt és 2004. március 8-án kötöttek házasságot. Testvére, **L.Gy.-né**, született **G.M.** pert indított ellene, ezért érdemtelennek tartja, hogy utána bármit is örököljön.

A hagyatéki eljárásban a III. rendű felperes a javára szóló végrendeletek alapján igényt tartott a hagyatékra. A közjegyző a 2009. február 24. napján meghozott **ügyszámú** végzésével az örökhagyó hagyatékát - a **b.-i** ingatlan 3/5 részét, a **forgalmi rendszámú** Renault Clio típusú személygépkocsi, a **b.-i B.** utca 17. szám alatti ingatlanban felvett leltárban 2-78. sorszámok alatt felsorolt

ingóságok - a 2005. július 7. napján kelt végrendelet alapján, az alperesnek adta át. A végzés ellen a III. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést, melynek folytán a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2009. június 4. napján meghozott **ügyszámú** végzésével a közjegyző végzését részben megváltoztatva, a hagyaték alperes részére történő átadását ideiglenes hatályúvá nyilvánította. A végzés indokolása szerint, a III. rendű felperes az örökhatyó korábbi végrendeletére hivatkozással igényt kíván érvényesíteni, ezáltal öröklési vita áll fenn, melyre tekintettel a hagyatékot ideiglenes hatállyal kell átadni.

Az örökhatyó hagyatékába tartozó ingatlan személyenként 1/5 részben az I. és II. rendű felperesek tulajdonában áll, akik a III. rendű felperes gyermekei.

A felperesek keresetükben az örökhatyó 2005. július 7. napján kelt írásbeli magánvégrendelete érvénytelenségének megállapítását kérték a Ptk. 629. § (1) bekezdése b) pontjára és a 632. § (1) bekezdésére alapítva. Érvénytelenségi okként arra hivatkoztak, hogy a végrendeleten lévő névaláírás nem az örökhatyótól származik, ezért az nem felel meg a jogszabályban írt feltételnek. Nem teljesült továbbá a Ptk. 629. § (1) bekezdésének b) pontja, mert a végrendeleti tanú k az aláírásnál nem voltak együttesen jelen, továbbá állították, hogy a végrendeletkezésnél az alperes közreműködött.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint a felperesek valamennyi érvénytelenségi okra hivatkozása alaptalan. Az örökhatyó írásbeli magánvégrendelete megfelel az alaki feltételeknek, melynek készítésében nem működött közre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek, az I. és II. rendű felperesek személyenként 84.240 forint, a III. rendű felperes 660.800 forint perkoltséget. Az I. rendű felperest 90.000 forint, a III. rendű felperest 720.000 forint illeték megfizetésére kötelezte azzal, hogy 90.000 forint illetéket az állam visel. Az alperest kötelezte, hogy fizessen meg 8 napon belül az államnak leletezés terhével 450.000 forint illetéket, további 90.000 forint illetéket az állam visel.

A Ptk. 653. §-a alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perindításra a III. rendű felperes keresetösségi joga fennáll, mert az örökhatyó utolsó végrendeletének érvénytelensége esetén, a korábbi végrendeletek alapján öröklésre jogosult. Ezzel szemben az I. és II. rendű felperesek keresetösségi jogukat nem igazolták, ők a támadott végrendelet érvénytelensége esetén nem örökölnének, ezért az örökhatyó végrendelete érvénytelenségének megállapítását alappal nem kérhették, ezért keresetüket a bíróság minden további bizonyítás nélkül elutasította.

A megjelölt érvénytelenségi okok közül a névaláírás örökhatyótól való származásának megítélése szakkérdés, ezért az elsőfokú bíróság írásszakértőt rendelt ki. A kirendelt szakértő első véleményében az általa vizsgált végrendelet fénymásolt voltára és a rendelkezésre bocsátott aláírásminták ellentmondásaira tekintettel, nem adott kategorikus véleményt. Az ezt követően rendelkezésre bocsátott eredeti végrendelet és két további írásminta alapján véleményét kiegészítette és megállapította, hogy a végrendeletet a névtulajdonos írta alá, amit újabb kiegészítő véleményében is fenntartott. A szakértő megállapítását ellenőrizhető módon vezette le, a vizsgálata során figyelembe vett írásminták közötti grafikai eltéréseket a közölt szempontok szerint logikusan feloldotta, megállapításai tekintetében a bíróságnak kételye nem merült fel, ezért a szakértői véleményt ítélezése alapjául elfogadta. Erre figyelemmel az a felperesi tényállítás, hogy a végrendeleten lévő aláírás nem az örökhatyótól származik, nem bizonyított.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság a Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontjának második fordulata szerinti feltétel fennállását vizsgálta. A perbeli adatok szerint, a végrendeletet tanúként aláíró egyik személy az örökhagyó háziorvosa, a másik pedig az okiratot szerkesztő ügyvéd ügyvédjelölt ismerőse volt. A végrendeleti tanúkat a bíróság többször kihallgatta és szembesítésük is megtörtént. A tanúk a végrendeletkezés óta eltelt 7-8 évre hivatkozással, nem tudtak teljes részletességgel beszámolni a végrendeletkezés körülményeiről, egymást a tárgyaláson nem ismerték fel. Az általuk előadottak között ellentmondás csak a tekintetben állt fenn, hogy az alperes jelen volt-e a végrendelet tételénél, melynek azonban az ügy megítélése szempontjából nem volt jelentősége, mert mindkét tanú következetesen úgy nyilatkozott, hogy az örökhagyó a végrendeletet előttük írta alá, melynél rajtuk kívül jelen volt dr. **A.I.** is. Mindezekre tekintettel a kereset a Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontjára alapított érvénytelenségi ok tekintetében is alaptalan.

A Ptk. 632. § (1) bekezdésével kapcsolatban kialakult ítélkezési gyakorlat szerint, a harmadik személy részéről tanúsított közreműködést az eset összes körülményei alapján kell elbírálni azzal, hogy közreműködőnek minősül az a személy, aki a végrendelet tételében tevékenyen, oly mértékben vesz részt, hogy a végrendelet tartalma tekintetében meghatározó szerepe van. A perbeli esetben a végrendelet ügyvéd által történő előkészítését, szövegezését az örökhagyó kezdeményezte. A tanúként is kihallgatott dr. **A.I.** ügyvéd vallomásának az elsőfokú bíróság - képviselői minőségére és arra tekintettel, hogy a peradatok előtte mindvégig ismertek voltak - nem tulajdonított megfelelő bizonyító erőt, azt az alperes előadásaként vette figyelembe. Nevezett vallomása szerint, az örökhagyó többször jelezte neki azt a szándékát, hogy az alperes javára kíván végrendeletkezni, majd telefonon kapta a végrendeletkezéssel kapcsolatos konkrét megbízást, melyről az általa használt nyomtatványt is kitöltötte, amit az örökhagyó a végrendeletkezéskor aláírt. Ezzel szemben a felperesek nem hoztak fel olyan bizonyítékot, amely alkalmas lett volna az ügyvéd által előadottak cáfolatára. Az a felperesi előadás, hogy az alperes volt az örökhagyó közelében, ő hívta ki az orvost az örökhagyóhoz, kizárólag ő intézte az örökhagyó ügyeit, adagolta a férjének a gyógyszereket, házastársi minőségéből következett, mely tevékenységek a házastársról való gondoskodás elemeinek felelnek meg, és többlet tényállási elem bizonyítottsága hiányában, nem minősülnek a végrendelet tételénél való közreműködésnek. Azt a felperesi előadást, hogy az alperes halálát megelőzően az örökhagyótól igyekezett a rokonokat, barátokat távol tartani, elszigetelni, a felperesek által megjelölt tanúk vallomása nem támasztotta alá, továbbá önmagában ez, a közreműködést nem bizonyítaná. **K.E.** és **H.J.** tanúk vallomása nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az okiratot készítő ügyvédet az alperes bízta meg a végrendelet elkészítésével és annak tartalmát is ő beszélte meg vele. A rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével az állapítható meg, hogy az örökhagyó megfelelő megfontolás után, saját elhatározásából végrendeletkezett.

Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy az örökhagyó már a végrendeletkezést megelőzően rossz viszonyba került, perben állt a felperesekkel. A közös tulajdon megszűntetése tárgyában indult per ténye, a felperesekkel kiélezett viszonyt bizonyít. A felpereseknek az örökhagyó és az alperes házasságkötését megkérdőjelező nyilatkozata ugyancsak arra utal, hogy a családtagok mindvégig bizalmatlanul tekintettek az alperesre, illetve az örökhagyóval való családi állapotával sem voltak tisztában és házasságkötéséről maga az örökhagyó sem tájékoztatta őket. Ezért életszerűnek tekinthető, hogy az örökhagyó megváltoztatta végintézkedési szándékát és a hozzá legközelebb álló személyt kívánta örökösvé tenni, melyhez korábbi végrendeletére tekintettel újabb végrendeletkezésre volt szükség. Az örökhagyó szándéka határozottan és egyértelműen arra irányult, hogy lakásának és a benne lévő ingóságoknak örököse az alperes legyen, ennek érdekében ragaszkodott az írásbeli magánvégrendelet

készítéséhez. Az alperes közreműködésére a per egyéb adataiból sem lehet következtetni, a felperesek által ezzel összefüggésben előadottak nem érik el a jogilag értékelhető közreműködői tevékenység szintjét. Nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy az alperes a végrendelet aláírásakor jelen volt-e, mivel nem bizonyított, hogy meghatározó szerepet játszott volna a végrendelet tartalmának kialakításában, illetve az örökhagyó végrendelkezési szándéka megfogalmazásában. Ezért a bizonyítékok összessége alapján kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy az alperes az örökhagyó végrendelkezésénél közreműködött.

A kifejtettek alapján a kereset valamennyi érvénytelenségi ok tekintetében alaptalan, ezért azt a bíróság elutasította. A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott. A pertárgy értékét az 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 40. § (1) bekezdése alapján, a végrendelettel érintett vagyon összértékében - 15.359.600 forint - állapította meg. A végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti igényt érvényesítő jogosultak nem minősülnek a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaknak, ezért a perköltséget és a le nem rótt illetéket érdekeltységük arányában kötelesek megtéríteni. Érdekeltységük örökrészükhöz igazodik, ami azonban az I. és II. rendű felperesek tekintetében keresetösségi joguk hiányában nem megállapítható. Az elsőfokú bíróság azonban figyelembe vette, hogy az előterjesztett kereseti kérelem az I. és II. rendű felperesek tekintetében az ingók egymás közötti egyenlő arányú, a III. rendű felperes vonatkozásában pedig a teljes hagyaték megszerzésére irányult. Ennek alapján az I. és II. rendű felperesekre eső pertárgy érték összesen 3.359.600 forint, míg a III. rendű felperesre eső érték 15.359.600 forint. Az elsőfokú bíróság ezen értékek alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint, 5%-nak megfelelő összegben határozta meg a felperesek által fizetendő perköltséget. Az I. és III. rendű felperes illetékfeljegyzési jog kedvezményében, míg a II. rendű felperes személyes költségmentességben részesült. Ezért a feljegyzett illetéket az I. és III. rendű felperes egyetemlegesen köteles az államnak megfizetni, míg a II. rendű felperes pervesztességére eső illetéket az állam viseli (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, és 14. §).

Az alperes terhén maradt a bírósági meghagyással szemben benyújtott ellentmondás után lerovandó illeték, amelyet lerovásának elmulasztására figyelemmel az alperes leletezés terhével köteles megfizetni (Itv. 42. § (1) bekezdés b) pont, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 7. § (2) bekezdése).

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek és az alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperesek fellebbezésükben kérték, hogy az ítélet tábla az előadottak alapján az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a keresetnek megfelelően állapítsa meg a végrendelet érvénytelenségét, marasztalja az alperest a perköltségben, számszakilag javítsa a perköltséget, továbbá az I. és II. rendű felperesek vonatkozásában a terhükre rótt illetéket és perköltséget törölje. Ha nem látná teljes mértékben bizonyítottnak a keresetben foglaltakat, a felperesek másodlagos kérelme új eljárás lefolytatására irányul, a szakértő meghallgatása mellett, vagy új szakértő bevonásával.

A fellebbezés indokolása szerint, az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás alapján a Pp. 206. §-ára alapított mérlegeléssel nem a jogszabályi előírások figyelembevételével és nem helytálló értelmezéssel utasította el a végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet. A rendelkezésre álló adatokból tévesen vont le azt az egységes következtetést, hogy a felperesek keresete egyetlen jogcímen sem megalapozott.

Tekintettel arra, hogy a felperesek közül a III. rendű felperesnek van keresetösségi joga, a kereset tekintetében a III. rendű felperes kéri az ítélet megváltoztatásával a végrendelet érvénytelenségének megállapítását. Álláspontja szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni az örökhagyó életében a közös tulajdon

megszüntetésére irányuló pert, melyben az örökhagyó részéről saját nyilatkozata nem hangzott el, a kitűzött tárgyalásokon nem jelent meg, illetve az eljárás közben elhunyt. Erre figyelemmel nem igazolt, hogy családi kötődéséből eredő és tényleges akaratát tükröző végrendeleteket - melyekről barátai is tudtak - meg akarta-e egyáltalán és mennyiben változtatni. Ennek azért van jelentősége, mert a jogvita valójában az alperesi képviselő 2003. év végi megkeresésével indult, ami a **b.-i B.** utca 17. szám alatti ingatlan közös tulajdonának megszüntetésére irányult. Abban az ingatlan teljes értékét egy ismeretlen igazságügyi szakértő véleményére alapítva 10.000.000 forintban jelölte meg, ami irreálisan eltért a valós értéktől, ezért elfogadhatatlan volt. Ezért indult peres eljárás, amelyben már csak a jelen per alperese, mint felperes tett először személyes nyilatkozatot, ami nem értékelhető az örökhagyó akarataként. A peranyagban fellelhető utalás a helyi bíróság előtt indított gondnokság alá helyezési perre, amire azért szükséges hivatkozni, mert a hirtelen változás, a tulajdonközösség megszüntetésére irányuló per megindítása és az eset összes körülményei indokolták e lépést. Az örökhagyó e perben sem tett nyilatkozatot és az eljárás halála miatt megszűnt.

A 2005. július 7-én kelt, végrendelet elnevezésű okiraton lévő **G.I.** aláírás szemmel láthatóan, alapvetően eltér az örökhagyó aláírásától, ami alappal szolgált okként arra, hogy annak valódiságát, az örökhagyótól származhatóságát a III. rendű felperes ne ismerje el. A perben kirendelt írásszakértő által készített első vélemény és annak kiegészítései ellentmondóak és egységes egészként nem támasztják alá kétséget kizáróan, hogy a végrendeleten lévő aláírás az örökhagyótól, vagy harmadik személytől származik-e. A bizonyítási teherre figyelemmel a felperesek igyekeztek a lehető legtágabb intervallumból és túlnyomó többségében eredeti aláírású iratokat átadni, hogy megalapozott szakértői vélemény születhessen. Az elkészült szakértői véleményre a felperesek részletesen, a betűnkénti elemzéseket összevetve tettek észrevételt, utalva az ellentmondásokra és kérve a szakértő személyes meghallgatását, ami azonban elmaradt. Hangsúlyozott jelentősége van annak, hogy amikor a III. rendű felperes az írásmintákat tartalmazó anyagot rendelkezésre bocsátotta, esetenként megjegyzéseket fűzve azokhoz, írásban jelezte, hogy az 1997-ből származó másolati iraton - ami az első feleség hagyatéki ügyében készült - csak a névaláírás származik az örökhagyótól. Ennek tényét az elsőfokú eljárásban közöltnek tekintette és azt csak akkor erősítette meg újra a tárgyaláson, amikor a szakértő az örökhagyó különböző aláírások közötti eltéréseket, egymással össze nem hasonlíthatóságukat azzal oldotta fel, hogy az 1997. évi irat nyomtatott betűkből álló névírása és a végrendeleten lévő aláírás ugyanazon személytől származik. Ez nyilvánvaló tévedés, a III. rendű felperes 1997. évi okirattal kapcsolatos előadására tekintettel, a szakértő azonban erre nem került meghallgatásra a felperesek folyamatos kérése ellenére. Mindezek mellett az ugyanazon napra keltezett ügyvédi meghatalmazás aláírásának körülményei is ismeretlenek. Nem valós az elsőfokú ítélet 3. oldal, 2. bekezdése a tekintetben, miszerint az örökhagyó megtiltotta, hogy az alperes a rokonoknak említést tegyen betegségéről. Az alperes folyamatosan és szisztematikusan elzárta a rokonokat, barátokat, **H.J.** és **K.E.** tanúk elmondták, hogy csak akkor tudtak találkozni az örökhagyóval, ha az alperes éppen nem tartózkodott vele és teljes egészében megszűntek a korábbi baráti beszélgetések, közös programok. A tanúk az örökhagyó legjobb barátai voltak, akik nem tudtak házasságkötéséről, sem arról, hogy újabb végrendelet tételére készülne.

Az alperes személyes közreműködése a Ptk. 632. §-ának indokolása alapján egyedileg, az eset összes körülményei mérlegelésével állapítható meg. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ténylegesen az alperes egyeztetett az ügyvéddel és az orvos kihívása is kifejezetten ezért történt, aki nem is volt az örökhagyó háziorvosa. Az orvos tanúvallomása szerint, az alperes jelen volt a végrendelkezésnél és az alperes képviselője csak a tanú ismételt meghallgatása után mondta el, hogy az alperest a lakásból kiküldte, melynek valósága erősen

megkérdőjelezhető. Az alperes közreműködését igazolja az is, hogy elhallgatta az örökhatályú korábbi végrendeletei meglétét, és az sem életszerű, hogy az örökhatályú végrendeleteiről nem tájékoztatta az ügyvédet, aki évek óta ellátta jogi képviselői feladatát. Az elsőfokú bíróság részéről téves, hogy az alperesi jogi képviselő vallomását az alperes előadásaként értékelte, mert a képviselő nem lehet azonos az alperessel, ezért az általa előadottak nem tekinthetők alperesi nyilatkozatnak. A képviselő azt adta elő, ahogyan szabályosan el kell járni, de a konkrét helyszíni körülmények és a résztvevők vonatkozásában már nem voltak egzakta válaszai.

A felperesek kérték, hogy az ítélet tábla az elsőfokú eljárás illeték és a perköltség tekintetében a pertárgy értékét a hagyatékbba tartozó ingatlan illetékség vonatkozásában a közjegyzői eljárásban meghatározott értékek figyelembevételével határozza meg, ami bekölthetően 12.000.000 forint, lakottan 8.500.000 forint. Az ingatlan egészét az alperes használja, a tulajdonostársak és a hasznélvezetre jogosult hozzájárulása és beleegyezése nélkül. Ennek megfelelően a 3.359.600 forint ingóérték és az ingatlan lakott forgalmi értékének együttes összege 11.859.600 forint jelentené a reális pertárgy értéket, az elsőfokú ítéletben megállapított 15.358.600 forinttal szemben.

Az I. és II. rendű felperesek utaltak arra, hogy keresetüktől az elsőfokú eljárás berekesztése előtt a végrendelet tartalmára figyelemmel elálltak, ezért kérik a velük szemben kiszabott illeték és perköltség törlését.

Az alperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletnek az öt illeték megfizetésére kötelező rendelkezését változtassa meg, és a III. rendű felperest kötelezze a le nem rótt 450.000 forint illeték megfizetésére. A bírósági meghagyás elleni ellentmondás az Itv. rendelkezése szerint illetékköteles, a bíróság azonban az alperest nem hívta fel az illeték lerovására, így az a helyzet állt elő, mintha a le nem rótt illeték feljegyzésre került volna. Kereseti és vagyoni viszonyai alapján az illetékköltség megfizetésének feltételei az ellentmondás benyújtásakor is fennálltak az alperes tekintetében. A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni, ebbe beletartozik a le nem rótt illeték viselésének kötelezettsége is, mivel az alperes a perben teljes mértékben pernyertes, így az általa le nem rótt illeték viselésére is a pereszes III. rendű felperest kellett volna az elsőfokú bíróságnak köteleznie.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmük szerint, az alperesi fellebbezés az illetékköltség kötelezettség tekintetében jogalap nélküli. Álláspontjuk szerint, a bírósági meghagyással szemben az alperes vitatható módon élt ellentmondással. Az első és második tárgyaláson sem jelent meg, képviselőt sem küldött maga helyett. A kibocsátott fizetési meghagyást a második kiküldés alkalmával vette át, miközben címe és tartózkodási helye **b.-i B. utca 17. szám** alatt volt. A benyújtott ellentmondáson nem vitásan le kellett volna rótnia az eljárási illetéket, amit azonban a mai napig nem tett meg. Az alperes által hivatkozott Pp. 78. § (1) bekezdése mellett, nem hagyható figyelmen kívül a Pp. 80. § (2) bekezdése sem, az alperes az elsőfokú eljárásban nem egy esetben mulasztott határidőt és minden indok nélkül késedelmesen tett eleget az elsőfokú bíróság felhívásának. Mindezekre tekintettel magatartása miatt helytálló és minden tekintetben jogszerű az ellentmondással kapcsolatos eljárási illeték megfizetésére kötelezése.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésével érintett rész kivételével az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében megalapozott ítéletet hozott, helyesen mérlegelte a bizonyítékokat, ami alapján a III. rendű felperes mindhárom érvénytelenségi okra hivatkozása eredménytelennek bizonyult.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tények feltárásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével, helyesen állapította meg, érdemi döntése és annak indokolása is megalapozott. Olyan ok nem merült fel, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve a szakértői bizonyítás kiegészítését indokolná.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel elsődlegesen utal az ítéletábra arra, hogy a per eldöntéséhez a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítandó tény, hogy a támadott végrendeleten lévő névaláírás nem az örökhagyótól származik, melynek hitelt érdemlő bizonyítása - és a bizonyítás sikertelensége - a III. rendű felperest terhelte. Erre tekintettel téves az a fellebbezés megalapozásaként előadott érvelése, miszerint a perben kirendelt írásszakértő ellentmondásos szakvéleménye nem támasztja alá kétséget kizáróan, hogy a végrendeleten lévő aláírás az örökhagyótól származik. Téves az az álláspontja is, hogy a perben kirendelt írásszakértő alapvéleménye és annak kiegészítései ellentmondóak. A szakértő alapvéleménye szerint a perben támadott végrendeletnek csupán fénymásolata állt rendelkezésére, az aláírásminták ellentmondásaira tekintettel a végrendelet eredeti példányának hiányában a kézeredet tekintetében kategorikus vélemény nem adható. Ezt követően a végrendelet eredeti példányának vizsgálata alapján, első kiegészítő véleményében határozottan foglalt állást a tekintetben, hogy a 2004. március 23-i keltezésű végrendeleten és ügyvédi megbízáson lévő névaláírások az örökhagyótól származnak. A vizsgált aláírások között mutatkozó jelentős eltérésekre is megalapozott magyarázatot adott, utalva arra, hogy az örökhagyó névaláírását jellegében kétféle változatban kivitelezte, továbbá a vitás aláírásokban észlelhető bizonytalan vonalindítások és befejezések, a reflexszerű, feleslegesnek tűnő írómozdulatok, az átlagosnál alacsonyabb írásszínvonal, hanyatló íráskészségre utalnak. Mindezeket, annak ismeretében, hogy a III. rendű felperes állítása szerint az örökhagyói összehasonlító aláírásmintaként vizsgált, 1997. július 24-i keltezésű nyilatkozaton lévő örökhagyói nyomtatott betűs névírását ő írta, véleménye második kiegészítésében is fenntartotta, továbbá a III. rendű felperesnek az iratok közt fellelhető írásai alapján határozottan megállapította, hogy a nyilatkozaton lévő, nyomtatott betűs örökhagyói névírásnál kézeredete nem mutatható ki. Az utóbbi megállapítását laikus által is megítélhetően alátámasztja a másodfokú eljárásban az ítéletábra felhívására a III. rendű felperes által spontán készített, 4/F/1. alatt csatolt örökhagyó nevének nyomtatott betűkkel készített írása jelentősen eltér az 1997. július 4-i nyilatkozaton lévő, nyomtatott betűkkel írt örökhagyói névírástól. A szakvélemény megalapozottságát támasztja alá a szakértőnek az a kézeredet azonosítását meghatározó, kimutatott egyedi jellegzetességekre alapított megállapítása, hogy a támadott végrendeleten - és annak keltezésével egyező ügyvédi megbízáson - lévő örökhagyó névaláírások nemcsak az 1997. július 4-i nyilatkozaton, hanem az örökhagyó személyi igazolványán lévő aláírással is egyezőséget mutatnak. Közismert, hogy a személyi igazolványt az igénylőnek annak kiállításakor a hatóság előtt kell aláírni, melyből következően kétséget kizáróan bizonyítottanak tekinthető, hogy a személyi igazolványon lévő aláírás az örökhagyótól származik. Ezen aláírásnak az 1997. július 4-i nyilatkozaton az örökhagyó nevének nyomtatott betűvel való leírásával azonos kézeredettel való egyezősége is nyilvánvalóan cáfolja a III. rendű felperesnek azt az állítását, hogy az 1997. évi nyilatkozaton az örökhagyó nevét nyomtatott betűkkel ő írta. Ennek életszerűsége is kétséges, mert a hatóság előtt az örökhagyó tett nyilatkozatot, a hatósági nyomtatvány szövegrészében lévő kézírás a III. rendű felperes előadása szerint a hatósági ügyintézőtől származik. Mindezek mellett a végrendeleten lévő névaláírás örökhagyótól való származását bizonyítja a végrendeleti tanúk aggálytalan vallomása is.

A fellebbezés alaptalan az alperes közreműködésére alapított érvénytelenségi ok tekintetében is. A felperesi állítással szemben nem bizonyított, hogy a végrendelet készítése ügyében az alperes egyeztetett az ügyvéddel, továbbá közreműködése megítélésénél jelentőséggel nem bír, hogy a végrendelet tanúként közreműködő dr. M.Zs.-t ő hívta-e ki, és az sem, hogy a végrendelet tanúk jelenlétében való aláírásánál jelen volt-e, mert a pusztán jelenlét nem minősül közreműködésnek.

Megalapozatlanul kifogásolták a felperesek a perköltség alapját képező pertárgyértéket, amit a keresetlevélben, továbbá az egyes felperesek vonatkozásában az utolsó, 2013. szeptember 23-i tárgyaláson, maguk határoztak meg. Ezt az alperes nem tette vitássá, továbbá nem ellenkezik a köztudomással vagy a bíróság hivatalos tudomásával, illetve nem valószínű, ezért a Pp. 26. §-a alapján ettől eltérő érték meghatározásának nincs helye. Mindezek mellett az I-II. rendű felperesek keresetüktől nem álltak el, pervesztességük folytán a perköltségben és az általuk le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezésük megalapozott.

Alaptalan az alperes fellebbezése az őt terhelő, az eljárás során meghozott bírósági meghagyás ellen benyújtott ellentmondását terhelő 450.000 forint illeték tekintetében. A bírósági meghagyás kibocsátására azért került sor, mert az alperes az első tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, és érdemi védekezést sem terjesztett elő. A Pp. 136/A. § (2) bekezdése szerint a bírósági meghagyással szemben az ellentmondás illetékét a másik félre áthárítani nem lehet. Ezért erre, valamint arra figyelemmel, az elsőfokú bíróság az alperest ellentmondása előterjesztésekor nem hívta fel az illeték lerovására, ítéletében megalapozottan kötelezte őt az illeték leletezés terhével való lerovására.

A kifejtettek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. A felperesek nagyjából pervesztések, ezért ennek aránya alapján a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte őket az alperes javára a másodfokú perköltség, az alperesi képvisellel felmerült, az egyes felperesek fellebbezése alapján irányadó fellebbezési érték után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (4) bekezdésében meghatározott ügyvédi munkadíj megfizetésére. Mindezek mellett a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint az I. és III. rendű felperest pervesztességük arányában kötelezte az általuk le nem rótt fellebbezési illeték megtérítésére, a II. rendű felperes által le nem rótt fellebbezési illetéket költségmentességére tekintettel a hivatkozott rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. március 19.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelével: